

Kieppi

6

Paluu hanhisuolle

20

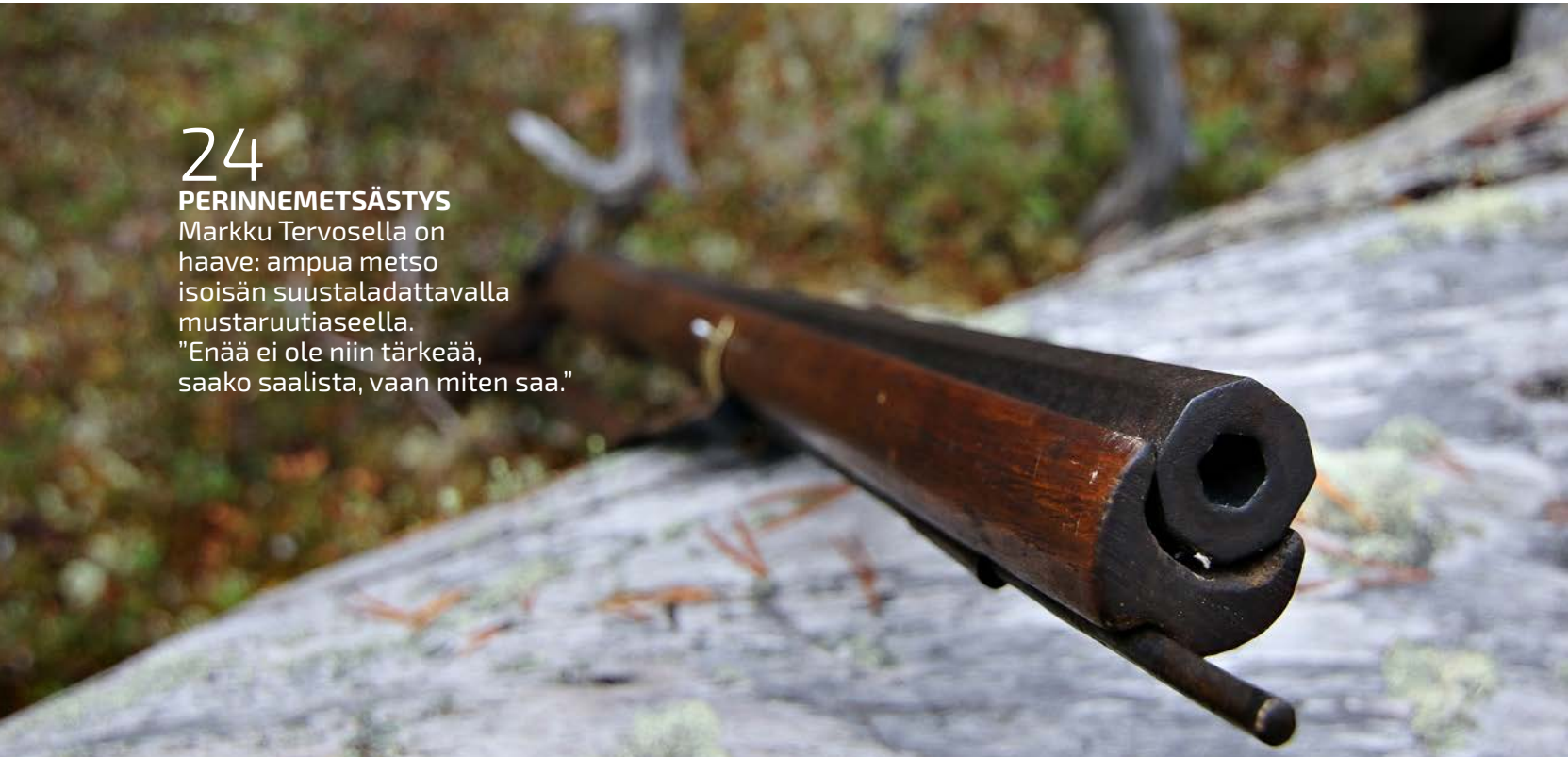
Kun hirvi
pakenee saareen

24

Musta lintu –
musta ruuti

14

**Voisiko metsästäjä
elää riistalla?**

24
PERINNEMETSÄSTYS
 Markku Tervosella on haave: ampuu metso isoisän suustaladattavalla mustaruutiaseella. "Enää ei ole niin tärkeää, saako saalista, vaan miten saa."

18
KIEPIN KASVO
 Tuija Kuparinen kasvoi metsästäjäksi, mutta ensimmäinen saalis oli hänelle käännteentekevä.

14
SAALISPALAUTTEET
 Kieppi selvitti, voisiko metsästäjä elää saaliillaan. Saalispalaute kertoo, että linnustajan pitäisi pöpsia pyynnin lomassa roppakaupalla marjoja.

6
REPORTAASI
 Taigametsähanhen metsästys sallittiin kuuden vuoden tauon jälkeen. Vuotsolainen Mika Koskenniemi vei Kiepin Sompion parhaille metsähaniapajille.

PÄÄKIRJOITUS Inhimillinen erehdys	4
KIEPIN TÄRPPI Kotikunnan avarat jahtimaat.....	5
REPORTAASI Väsynyt hanhestaja.....	6
KIEPIN UUTISIA	12
SAALISPALAUTTEET Saalis = 800 kcal, saalistus = 8 000 kcal.....	14
KIEPIN UUTISIA	17
KIEPIN KASVO Ketunpyytäjistä keinoemoksi.....	18
HIRVENMETSÄSTYS Hirvijahdissa kansallispuistossa – Salakaadoista hirvenajoon	20
PERINNEMETSÄSTYS Musta lintu, musta ruuti.....	24
ERÄLUVAT.FI Metsästysluvut.....	29
Pienriistan metsästysalueet.....	32
Metsähallituksen metsästyshenkilöstö.....	34

Kieppi 2021

Kieppi on Metsähallituksen maksuton lehti metsästäjille. Lehti ilmestyy kerran vuodessa ja on luettavissa myös netissä Eräluvut.fi.

Miksi sait Kiepin?

Kieppi jaetaan metsästäjille, jotka ovat ostaneet Metsähallituksen metsästysluvan edellisvuonna. Käsissäsi oleva lehti on jaettu siis vuonna 2020 metsästysluvan ostaneille.

Kieppi

Metsähallituksen lehti metsästäjille.

Tuikki

Metsähallituksen lehti kalastajille.

Metsä.fi

Metsähallituksen lehti sidosryhmille.

Suomu

Lehti kaikille kalastonhoitomaksun vuosimaksun maksaneille.

Toimitus

Päätoimittaja Aku Ahlholm

Toimituskunta

Ahti Putaala, Päivi Lazarov, Juha Ahonen, Mikko Malin

Toimituksen yhteystiedot

Metsähallitus, PL 81, 90101 Oulu
 0206 39 4000
 etunimi.sukunimi@metsa.fi
 www.eraluvat.fi

Lehden toimittajat ja kuvaajat

Pekka Juntti, toimittaja
 Antti J. Leinonen, kuvaaja
 Tuomo Pirttimaa, toimittaja ja kuvaaja
 Jere Malinen, toimittaja ja kuvaaja
 Kimmo Pöri, toimittaja ja kuvaaja

Kannen kuva

Antti J. Leinonen

Muut kuvat

Veli-Pekka Hentilä/Vastavalo.net, Teemu

Heinonen/Vastavalo.net, WildMedia/Shutterstock

Ulkoasu ja taitto

Oy Preesens Ab
Kirjapaino PunaMusta

Inhimillinen erehdys

Nuori mies tuli jahdista ja jätti kostuneen aseensa hetkeksi asuntonsa sohvalle kuivahamaan. Hän päätti pyörähtää pikaisesti lähikaupassa. Aseen lipas painoi taskussa, ja hän tuikkasi sen lähtiessään aseensa lipaspesään, jotta se ei menisi hukkaan. Lipassa oli yksi patruuna. Hädin tuskin ulko-ovi oli sulkeutunut, kun sisko tuli omalla vara-avaimellaan sisään poikakaverinsa kanssa. Sisko nappasi aseensa sohvasta, veti lukon leikkimielisesti taakse ja työnsi sen kiinni. Armeijan käynyt poikakaveri äkkäsi tilanteen, eikä mitään onneksi tapahtunut. Sisko puolestaan järkyttyi, kun näki, että panos olikin piipussa ja ihmetteli, miten veli oli voinut jättää ladatun aseensa sohvalle. Minä olin se veli.

Vaikka metsästys on turvallinen harrastus, inhimillisyytemme synnyttää riskin. Viime vuonna tapahtui useita ampuma-asevahinkoja ja niihin kaikkiin liittyi jokin inhimillinen sattumus tai olettama, joka yleensä selittää tapahtuneen. Se ei vain auta jälkeenpäin. Mutta se auttaa jo paljon, että asetta käsitellään aina ikään kuin se olisi ladattu ja että asetta säilytetään aina lukitussa tilassa. Ja metsästettäessä: ampumatonta laukausta ei tarvitse koskaan katua.

Metsästäjät ovat hyvin tietoisia aseiden vaarallisuudesta ja he myös tietävät, että ovat itse vastuussa sen turvallisesta käytöstä eri tilanteissa. Moni arastelee aseita, mutta kuitenkin haluaisi metsästä. Oikotietä ei aseiden kanssa ole. Asetta pitää käyttää ja käsitellä säännöllisesti. Sillä pitää myös ampua niin usein, että varmasti tuntee sen läpikotaisin. Näin kaikki toiminnot muuttuvat rutiinomaisiksi. Lopulta kun aseensa käsittely on selkäytimessä, tietoisuus tekemisestä pitää säilyttää. Pitää keskittyä ja varmistaa.

Riskeistä huolimatta eränkäynti lisää hyvinvointia. Metsästys aktivoi ja motivoi ihmisiä luontoon ja liikkeelle. Ekosysteemit perustuvat ravintoketjuihin, jossa saalis ja saalistajat muodostavat luonnon kiertokulkua ylläpitävän rakenteen. Ihmisen tulisi olla kestävästi osa näitä ketjuja eikä pyrkiä niistä pois. Metsästys ei kuitenkaan erityisyytensä vuoksi koskaan tule kaikkien hyväksymäksi, vaikka se olisikin luonnollisin mahdollinen elämäntapa.

Ihmisen vakaumusta pitää kunnioittaa. Se on haastavaa silloin, kun vakaumus politisoituu liikkeeksi, joka johdattaa ihmistä luonnon ulkopuoliseksi toimijaksi.

Jukka Bisi
erätalousjohtaja

Kotikunnan avarat *jahtimaat*

Paikallinen metsästäjä pääsee ilmaiseksi kotikuntansa valtion alueille pohjoisessa. Hän voi myös metsästää paikoissa, joihin muilla ei ole asiaa. Mutta kuka on paikallinen?

Pohjoisessa kotikunta ratkaisee paljon. Lapissa, Kainuussa, Vaalassa ja Koillismaalla (metsästyslain 8 §:n alue) metsästäjälle avautuvat hylpeet jahtimaat aivan ilmaiseksi. Kotikunta tuo muitakin hienoja, perinteisiä nautinto-oikeuksia.

Kiusaus voikin olla suuri siirtää kirjat kuntaan, jossa ei todellisuudessa asu. Väärän kotipaikkakunnan ilmoittaminen vapaan metsästys- tai kalastusoikeuden toivossa voi tulla kalliiksi.

Valvonnassa metsästäjältä voidaan kysyä hänen asuinpaikkansa ja osoitteensa, jotka voidaan varmentaa jälkikäteen, mikäli tähän on aihetta. Erätarkastajilla ja poliisilla on käytössään viranomaisrekistereitä, joista asia voidaan helposti tarkistaa.

Väriin tietojen antamisesta voi seurauksena olla syyte luvattomasta metsästyksestä sekä rekisteririkoksesta. Myös petossyyte voi joissakin tapauksissa tulla kysymykseen.

Ylitarkastaja **Juha Ahonen** Metsähallituksesta sanoo, että epäselvät tapaukset voidaan viedä poliisiin tutkittavaksi ja oikeuden ratkaistavaksi.

Sakkoja rekisteririkoksesta

Yhdessä ennakkotapauksessa rovaniemeläismies tuomittiin Lapin käräjäoikeudessa 50 päiväsakkoon rekisteririkoksesta. Hän oli ilmoittanut kotipaikkakseen vapaan metsästyoikeuden toivossa Utsjoen, vaikka todellisuudessa työskenteli ja asui perheensä kanssa Rovaniemellä.

– Mies sai rekisteririkoksen lisäksi tuomion maastoliikenne- ja metsästyksirikkomuksesta, Ahonen kertoo.

Epäilyttäviä tapauksia tulee ilmi joka syksy. Jos henkilö on ilmoittanut kotipaikkakunnakseen esimerkiksi Suomussalmen, mutta käy töissä ja asuu perheineen toisella puolella maata, on Ahosen mukaan syytä epäillä, ettei Suomussalmi ole henkilön todellinen kotikunta.

Kotikunta määritellään kotikuntalaissa. Sen 2 §:n mukaan henkilön kotikunta on pääsääntöisesti kunta, jossa hän asuu. Jos henkilöllä on käytössään useampia asuntoja tai ei asuntoa lainkaan, hänen kotikuntansa on se kunta, jota hän perhesuhteidensa, toimeentulonsa tai muiden vastaavien seikkojen johdosta pitää kotikuntanaan ja johon hänellä on kiintein yhteyks.

Kimmo Pöri

Ihmisestä ei tule kunnan asukasta sillä, että hän siirtää sinne kirjansa. Kotipaikkakikkailu voi tulla kalliiksi.

Kotikunta tuo useita etuja

Metsästyslain 8 §:n mukaan pohjoissuomalaiset metsästäjät saavat metsästää ilman erityistä lupaa omassa kotikunnassaan valtion alueilla.

Kalastuslain 10 § antaa henkilölle, jonka kotikunta on Enontekiö, Inari tai Utsjoki, oikeuden maksuttomaan kalastuslupaan valtion vesialueille.

Lohen ja taimenen nousualueille ylälappilaiset voivat lunastaa edullisen kausiluvan.

Valtionmailla sijaitsevilla moottorikelkkaurilla kelkkailtaessa tarvitaan Metsähallituksen uralupa, joka on maksuton oman kunnan alueella.

Enontekiön, Inarin ja Utsjoen asukkaat voivat saada maksuttoman maastoliikenneluvan kotikuntansa valtion alueille.

Kotikunta ei välttämättä ole se, minkä ihminen ilmoittaa väestötietojärjestelmään. Kotikuntalain mukaan hänen tulee oikeasti asua ilmoittamassaan kunnassa.

Väsynyt *hanhestaja*

Taigametsähanhen metsästys sallittiin kuuden vuoden tauon jälkeen. Vuotsolainen Mika Koskenniemi vei Kiepin Sompion parhaille metsähanhiapajille.

Sotkuiset erähousut niin kuin ne olisi juuri maalatulle valkealle penkille istuttu, itälappilaisvalmisteisen anorakin ”tonnin tasku” pullollaan rojua, Tikan vanha kolmenollakasi selässä, karhunpyytökaverilta metsäautotien levikkeellä lainatut saappaat jalassa, koska omat unohtuivat kotiin.

Siinä marssii varvikko kahisten vuotsolainen **Mika Koskenniemi** matkallaan Sompion parhaalle hanhijänkälle. Tai vähintäänkin se on yksi parhaista, sillä siellä on todistetusti taigametsähanhia. Komea kahdentoista tokka, josta Koskenniemi lähetti kuvankin.

– Tuosta partiosta ko pääsee ampumaan... Koskenniemi pisti kuvan saatesanoiksi WhatsApp-viestiinsä.

Pakkohan niitä oli lähteä katsomaan.

Vain viikko aikaa

Mika Koskenniemi yllättyi iloisesti, kun kuuli, että taigametsähanhea saa taas metsästää kuuden vuoden täysrauhoituksen jälkeen. Suomen rauhoitus sekä Tanskan laajat metsästysojotukset purivat niin hyvin, että kannan arvioitiin palanneen tavoitetasolle 75 000 yksilöön.

– Olin varma, ettei jahti enää ikinä ala, kun se kerran kielletään.

Kyseessä oli lyhyt viikon kestävä jahti elokuun 20. ja 27. päivän välillä. Metsästäjää kohden annettiin yhden hanhen kiintiö. Jahtia oikeutettiin sillä, että kyseessä on perinteinen metsästysmuoto.

Pyynti soilla oli helppo avata ensimmäisenä, sillä kyseessä on samalla myös vaikea laji. Saalismäärät jäävät väistämättä kohtuullisiksi. Metsähanhi on pohjoisen lintukatraan ylivoimaisesti arvostetuin saalis, koska sen tavoittaminen Lapin valtavilta, vetisiltä aapasoilta vaatii paitsi omistautumista lajiin myös paljon tuuria.

Koskenniemi on tuuriosuutensa jo käyttänyt, sillä hanhitokka löytyi sattumalta hillareissulla. Sen jälkeen hän kävi vakoilemassa niitä. Ne todella palasivat jänkelle, viettivät öitään suolla. Koskenniemi kuunteli niiden juttelua hämäränverhon takaa ja myhäili. Siitä voisi saada...

Metsästyksen ehdoilla

Askeleet pysähtyvät meteliin. Kiri haukkuu.

Kiri on kahdeksanvuotias suomenpystykorva, jonka Koskenniemi otti mukaan metsälle. Koirasta tuskin olisi haittaa jahdissa, ja se on ensi kertaa irti tälle syksy. Kiri askeltaa vähän oudosti, sillä muutama vuosi sitten hirvi potkaisi siltä takajalan sijoiltaan. Jalka parani joten kuten niin, että jahtiin on toistaiseksi päästy.

Koiran saavutukset kertovat paitsi koirasta, myös isännästä. 'Aktiivimetsästäjä' on laimea ilmaus.

Kahdeksanvuotias Kiri on päässyt mukaan hanhisuolle.

Koskenniemen laskujen mukaan Kirille on ammuttu noin 250 lintua, kaksi hirveä ja kymmenkunta näättä. Luvut kertovat paljon paitsi koirasta, myös isännästä.

Sana 'aktiivimetsästäjä' on laimea ilmaus. Hän on järjestänyt elämänsä pitkälti metsästäystä silmällä pitäen. Hän muutti nuorena miehenä yksinomaan suurempien, ehjempien kairojen takia länsilappilaisesta Pellostan Inariin. Nyt hän asuu Vuotsossa perheineen. Ei täälläkään ole kairasta pulaa.

Koskenniemi saa metsästää paikallisena UKK-puistossa, ja tämäkin avara metsonhajuinen kynttiläkuusikko puiston ulkopuolella on sellaista laatua, jollaisesta moni kanalintumies voi vain haaveilla. Sitä paitsi lintua on hyvin, törmäämme kahteen isoon poikueeseen.

Juuri nyt Koskenniemi on hyvin, hyvin väsynyt. On 23. elokuuta ja karhujahtia on kulunut kolme vuorokautta. Koskenniemi on heittäytynyt koko sielullaan pyyntiin eikä siksi ole ehtinyt nukkumaan, saati syömään. Tänään hän on syönyt vain karkkia, sillä koko päivä oli hektistä, kun alueelta oli löytynyt tuoreet karhunpaskat.

– Olis se ko tulis sivusaahliina karhu. Aavalle kävelisi, Koskenniemi fiilistelee.

Meille riittäisivät kyllä pelkät hanhetkin. Edes havainto niistä, se ääni, salaperäinen kalkatus jänkien yllä. Siinä olisi jo kylliksi saalista, sillä viestit Lapin jängiltä ovat olleet lähinnä murheellisia. Harva on hanhiin törmännyt.

Monta koiraa

Vuotson vuosinaan Koskenniemi on kunnostautunut pienpetopyynnissä. Hurjimpana yönä muutama talvi takaperin porukan jalkanaruhiin erehtyi 18 kettua. Lähimpänä sydäntä on silti jahti pystykorvaisten kavereiden kanssa.

Kirin lisäksi tarhasta löytyy parivuotias suomenpystykorva Karra, jolle Koskenniemi on ampunut kymmenkunta lintua. Koskenniemi ei silti vielä osaa sanoa, tuleeko siitä pätevää lintukoira. Haku on laaja, mutta koira on vielä vähän rauhaton haukulla.

Parivuotias itäsiperianlaika Mato tuli viime syksynä Koskenniemelle haukkumattona.

– Kokeilin sitä ja se haukkui hirveä ensimmäisellä reissullaan, Koskenniemi myhäilee.

Sitten on nelivuotias karjalankarhukoira Kölli sekä kirsikkana kakussa neiti Kuusenkerkkä, kaunis itälaikanarttu, joka haukkui heti kauden alussa viimeisen käyttövalion arvoon tarvittavan ykkösen ja heti perään Ruotsin valionarvoon oikeuttavan ykkösen. Kyseessä on ikäennätys, sillä milloinkaan aiemmin ei yhtä nuori itälaika ole saavuttanut kahden maan käyttövalion arvoa. Kuusenkerkkä on todennäköisesti myös Suomen nuorimpana valioitunut laikanarttu.

Kiri lopettaa haukun, piipahtaa omistajansa luona ja häipyi taas. Jää arvoitukseksi, karkasiko lintu vai haukkui koira vain hetken tyhjää puuta.

Hanhipaikka löytyy

Olemme ponsineet jo hyvän tovin. Vauhti on kovaa, sillä Koskenniemi pitää siitä, että maisema vaihtuu. Yhtäkkiä Koskenniemi valpastuu ja pysähtyy.

Mika Koskenniemi on heittäytynyt pyyntiin koko sielullaan, eikä ole ehtinyt nukkumaan, saati syömään.

– Mie luulen, että ne käyvät tässä maassa syömässä, hän sanoo, osoittaa mustikkamättäitä ja lisää, että jänkelle on matkaa enää joitakin satoja metrejä. Loppumatkan menemme hitaammin, kuulostellen. Kuka tietää, vaikka hanhet olisivat siellä jo odottamassa.

Hiljennämme tahtia ja vaikenemme. Mietin naakiessa hiljaisia hanhijänkiä kotikonnuillani Etelä- ja Länsi-Lapissa. Miksi metsähanhia on niin vähän? Kun tulimme Vuotsoon Koskenniemen talolle iltapäivällä, kuulin siitä teorian.

Koskenniemen pirtin sohvalta heräili uniltaan kokenut karhunpyytjä. Nuorempi kollega nousi kamarista, veti Suomen armeijan harmaan verikauhan päähänsä ja huokaisi raskaasti. Miehillä oli vähintään keskivaikea kohmelo, sillä kiihkeä karhunpyynti oli jatkunut täydellä höökillä aina paikalliseen kuppilaan saakka.

Koskenniemi ei ollut mukana tällä reissulla, vaan oli nukkunut karhuleirissä kairan kätöksissä sen, mitä oli ehtinyt.

Vanhempi karhunpyytjä – en tiennyt hänen nimeään, sillä se jäi kättelemättä lähtötöihin ja sen kulkutaudin takia – kääntyi nautinnolliseen kylkiasentoon, makasi siinä kuin Rooman keisari ja jutteli pyynneistä lavealla pohjoiskarjalaisella nuotilla.

*Pian tulee yö:
hetki pimeään ja
päivänvalon rajalla.
Silloin ne tulevat
kuin tyhjästä.*

Hän kuuli hanhiaikeistamme ja kertoi tarinan eräästä hultusta vuodesta, kun Karjalan jängät ja rimmet olivat yhtäkkiä metsähanhea täynnä.

– Silloin oli myöhäinen kevät, niin kuin tänä vuonnakin, hän pohjusti.

Hanhet jäivät lumen rajaan, Pohjois-Karjalan korkeudelle odottamaan, mutta kesä viipyi ja viipyi. Hänen teoriansa mukaan hanhia oli syksyllä ennätysellisen paljon, koska sinä keväänä niiden oli pakko jäädä pesimään etelämmäs.

– Pakkohän se on, kun munat jo pullottaa takapuolella, hän päätteli.

Minusta se oli hauska teoria. Se selittäisi mukavasti pohjoisen sorsakadonkin eikä pyytäjien tarvitsisi etsiä syitä haulikonperän takaa tai ihmetellä, mikä elämäntavassamme pilaa elinympäristöt.

Tutkimusten mukaan taigametsähanhen kato johtuu pitkälti metsästäjistä, ja nimenomaan suomalaisista metsästäjistä. Maa- ja metsätalousministeriön erityisasiantuntija **Janne Pitkänen** kertoi *Metsästäjä*-lehdessä 4/20, että metsästäjät verottivat hanhikantaa 20–25 prosenttia joka vuosi, eikä tiettävästi mikään hanhilaji kestä sellaista. Saaliista puolet tapettiin Suomessa.

Aivan kuin hanhen ääni

Mika Koskeniemi hiipii suon reunaan. Hän kiikaroi aikansa, heittää sitten kiväärin selkäänsä ja marssii jänkälle. Hän valitsee suolta männyn ja pudottautuu sen alla mättäälle istumaan.

Siihen hän jää eikä eväänsä liikautu tunteihin. Kiri kuittaa ja katoaa töhinsä.

– Hirvenkö se tuolta kekkasee, niin siinä meillä yö tuupertuu ootellessa, Koskeniemi sanoo väsyneellä äänellä.

Aavalla kävelee yksinäinen joutsen. Se aterioi samoilla apajilla, missä Koskeniemi on nähnyt hanhet.

– Nuija niitä vain onkin, joka perkehleen mettälammessa, Koskeniemi manaa ja valpastuu yhtäkkiä.

– V-tu, oliko tuo hanhi! hän sähähtää.

Kuuntelemme muutaman minuutin. Ei uusia havaintoja, ainoa mitä kuuluu on lentävän joutsenen etäinen joiku.

– Tämä on aika pirun iso aapa, Koskeniemi melkein kuiskaa horisonttia mittoen. Aurinko ottaa mahtaviin kumpupilviin. Tunturikin näkyisivät, jos vähän jaksaisi siirtää passia.

Koskeniemi kertoo poikavuosien metsähanhireissuistaan, kuinka kerran saivat kaverinsa Villen kanssa Pellossa oikeat tuurihanhet mieheen. Toisella kertaa yksinäinen hanhi tuli järvenrantapassiin ojanvartta pitkin ja sortui veteen kuin eilen kuollut. Kun he pääsivät paikalle, hanhi oli kadonnut. Pystykorva löysi sen seuraavana päivänä metsästä elossa.

Hän kertoilee paljon muutakin, kuten tarinan kiintoisasta nettivideosta, jossa äkäinen joutsen pieksi karhukoiran veteen niin, että koira oli hukkua ja sen maksa-arvot kohosivat.

Kaikkea sitä voi sattuaakin!

Metsähanhelle oli sattua katastrofi. Eikä Koskeniemi tiedä, mitä metsähanhelle pitäisi tehdä, että se elpyisi taas merkittäväksi riistalajiksi.

– Sepä se, että miksi se alkujaan meni niin pieneksi. Ammuttiinko niitä pelloilta niin paljon? Täältä niitä ei yhtetömiin pyydä. Eivät kai elinympäristöt täällä niin paljoa ole muuttuneet? hän kysyy, mutta jänkä ei vastaa.

– Tämä on ollut hyvää hanhialuetta ennen, hän toteaa itsestäänselvyyden.

Jäämme hiljaisuuteen maistelevaan lausetta. Ennen oli, nyt ei enää. Se on sukupolvemme tavallisin jahti- ja kalatarina. Mitä me olemme menneet tekemään?

Horisontissa välähtää salama, ukkonen ärisee.

– No niin, tulee vielä hyvä ukkonen, Koskeniemi sanoo laiskasti ja tähyilee ylös männyn latvukseen, olisiko siitä kuurosuojaksi.

– Kohta harvanlainen, hän hymähtää ja vaikenee sijoilleen kuin antautuneena.

Valomerkki taivaalla

Jutut hyytyvät, aurinko painuu horisonttiin, Koskeniemi passaa miten kuten hereillä. Hanhia ei kuulu. Mitään ei kuulu. Sompio virittäytyy hiljaisuudessa yöhön.

Kiriä ei ole näkynyt pitkiin aikoihin. Mainitsen siitä Koskeniemelle.

– Jossakin se kuurtoilee, Koskeniemi vastaa välinpitämättömästi, mutta vilkaisee sentään tutkaansa. Vielä se kartalta löytyy.

Sitten tulee yö, se hetki pimeän ja päivänvalon rajalla, jolloin metsähanhella on tapana lentää yöpuulle. Ne tulevat porukalla, juttelevat pimeään, ilmestyvät kuin tyhjästä kuusten takaa suossa kyhjäyttävän haulikkomiehen eteen... Tulisivatpa.

Polttiaiset ja sääsket suttaavat Koskeniemen lakin päällä, ei ole pakkaneen niitä vielä nujertanut. On laiska olo, niin tolkuttoman rauhallista. Idässä iskeytyy kantoraketti maahan. Ehkä sota on nyt alkanut. Ehkä Putin on seonnut lopullisesti. Venäjän rajalle on matkaa viisikymmentä kilometriä. Tai voihan se olla meteoriitti, tai joku muu voimakas valopallo, joka porhaltaa taivaalta etelästä pohjoisen suuntaan lentäen.

Emme voi tietää, ja yllättävän vähän meitä jaksaa kiinnostaa. Tänään riittää, ettei kohdalle sattunut.

Olisimme niin halunneet nähdä ne hanhet.

Lopulta, kun elokuun yö pyyhkii taivaalta viimeisetkin värit, Koskeniemi nousee männyn alta ja oikaisee selkäänsä.

– Eipä net mulkerot tulheet, hän tuumaa ja pujottaa itsensä kiväärin ja hihnan väliin.

Kun viimein saavumme autolle, yö rukattaa jo pitkällä. Koskeniemi katsoo tutkaansa. Kiri haukkuu kahden kilometrin päässä.

Hirvijahti ehkäisi metsävahinkoja

Viime syksynä valtion mailla jahteihin osallistuu noin 1 200 hirviporukkaa ja lähes 30 000 hirvestäjää. Oikeus hirvimetsälle myönnetään niin sanottuna aluelupana. Etusijalla ovat metsästäjät, joilla ei ole muita metsästysmahdollisuuksia.

Virkistysarvojen ohella metsästyksellä on merkittävä rooli metsävahinkojen ennalta ehkäisyssä.

– Valtionmailla ei makseta hirvivahinkokorvauksia. Se olisi vain rahan siirtämistä takin taskusta toiseen. Siksi metsästys on tärkein konsti pitää hirvikantoja kurissa, sanoo erikoissuunnittelija **Mikko Rautiainen** Metsähallituksen Eräpalveluista.

Muutama vuosi sitten Suomen riistakeskuksen tekemän selvityksen mukaan maamme hirvisaalista noin joka kuudes (16,3 %) kaato tehtiin valtionmailla.

– Lukema lienee samansuuntainen edelleen, Rautiainen arvioi.

– Kaatomäärät pinta-alaan nähden ovat keskivertoa alhaisemmat. Valtionmaat ovat melko karuja ja painottuvat Itä- ja Pohjois-Suomeen.

Aluelupina valtiolla on tarjolla 7,5 miljoonaa hehtaaria hirvimaita. Tämän lisäksi Metsähallituksella on hirvenpyyntiin soveltuvia vuokramaita. Sopimuksia on yli 2 000 metsästysseuran kanssa.

Kieppi

Tiesitkö? Maksettua lupaa ei voi perua tai siirtää

Kun olet maksanut metsästys- tai kalastuslupasi, sitä ei voi enää perua tai siirtää. Ainoa peruste on ylivoimainen este, esimerkiksi sairaus, joka osoitetaan Metsähallitukselle lääkärintodistuksella.

Asiakkaat kysyvät usein jo maksetun luvan siirtoa eri päivälle, eri kohteeseen, eri henkilölle tai perumista kokonaan. Tämä ei siis ole mahdollista.

Yksi peruste on kuitti. Asiakkaalle jää kuitti maksetusta luvasta, jolla hän voisi metsästää tai kalastaa, vaikka oikeasti lupa olisi siirretty eri ajankohtaan. Käytäntö siis mahdollistaisi väärinkäytökset.

Lisäksi käytäntö suojaa asiakkaan henkilötietoja.

Asiakkaiden tulee myös muistaa, että puhelinpalvelusta tilattu lupa tulee aina maksaa, ellei sitä peruta soittamalla uudelleen palvelunumeroon ennen eräpäivää. Jos asiakas vain jättää luvan maksamatta, se ei ole peruutus. Lupamaksua tullaan karhuamaan.

Metsästäjien autoralli puhuttaa

Metsästäjien vauhti metsäautoteillä puhuttaa sekä toisia metsästäjiä että muita tienkäyttäjiä. Vauhti on viime vuosina kiihtynyt erityisesti suurriistan pyynnissä. Metsähallituksen saaman palautteen perusteella autorallia ajavat karhunmetsästäjät Itä-Suomessa ja hirvenmetsästäjät eri puolilla.

Metsästyskoira seuraa hirvää tai karhua, ja metsästäjät seuraavat puolestaan koiran liikkeitä gps:stä. Kun riista liikkuu, metsästäjille tulee kiire ajaa eteen ja ralli alkaa.

Metsäautotiet on rakennettu metsätaloustöitä varten, mutta niitä autoralli usein juuri häiritsee.

Kieppi

Majavia poistetaan retkeily-alueilta ja kansallispuistoista

Huhtikuussa 2009 Linnansaaren kansallispuistossa ammuttiin ensimmäiset majavat yli 50 vuoteen. Siihen asti vuonna 1956 Saimaan Haukivedelle perustetussa kansallispuistossa oli pyritty vaalimaan majavia.

Mitta täyttyi, kun majavien savotat uhkasivat valkoselkätikkametsiä.

– Puiston perustamissäästöjen mukaan liian suuriksi paisuneita eläinkantoja voidaan vähentää, jos jonkun lajin runsastuminen haittaa suojelutavoitteita, suunnittelija **Arto Vilén** Metsähallitukselta kertoi tuolloin tuoreeltaan *Helsingin Sanomien* haastattelussa.

Neljäntoista haittaa aiheuttaneen kanadanmajavan pyynnistä vastasi Metsähallituksen henkilökunta. Majavajahteja on jatkettu Linnansaareissa senkin jälkeen, kun aihetta on ilmennyt.

Myös valtion retkeilyalueella Evolla poistetaan kanadanmajavia harkitusti. Hämeenlinnan kupeessa sijaitsevat Evon valtionmaat ovat eräs eteläisen Suomen tärkeimmistä virkistysmetsäalueista.

Noin 5 000 hehtaarin jahtimaille myytiin viime vuonna 1 200 pienriistalupaa. Majaviakin Evolta on pyydetty, mutta erillisellä luvalla.

– Tapauskohtaisesti muutamia yksilöitä vuodessa. Vain metsätaloudelle tai tiestölle merkittävää haittaa aiheuttaneita yksilöitä, eräsuunnittelija **Juha Tuomola** sanoo.

– Jos jahti olisi luvanvaraista virkistysmetsästäystä, epäilen, ettei Evolla olisi monta majavaa hengissä.

Kansallispuistosuunnitelmiin Juha Tuomola suhtautuu mielteliäänä. Evo on ollut pian sata vuotta merkittävä virkistysalue. Hän toivoisi metsien monipuolisen virkistyskäytön olevan mahdollista myös jatkossa. Myös metsästyksen.

– Sitä paitsi kanadanmajava, valkohäntäpeura, minkki ja supikoira ovat Evon alueella yleisiä vieraslajeja. Niiden määrää on pystyttävä rajoittamaan, olipa alueen status mikä tahansa.

Jere Malinen

Tekoäly tunnistamaan metsonsoitimia

Metsähallitus Metsätalous Oy on vuodesta 2019 lähtien selvittänyt tekoälyn hyödyntämistä metsäsuunnittelussa ja metsienkäsitelyssä.

Metsistä tallennetun havaintoaineiston sekä muiden tietolähteiden hiljalleen kasvaessa tekoälystä on iloa myös riistalle.

Metsienkäyttö- ja suunnittelujohtaja **Hannu Lehtonen** ottaa esimerkiksi metsonsoitimet. Valtion mailla on noin 2 500 paikkatietojärjestelmään merkittyä soidinpaikkaa.

– Tekoälyn avulla voisi tunnistaa mahdollisia soidinalueita. Metsäsuunnittelussa niitä voisi huomioida jo ennakoon, ennen kuin soidin on edes syntynyt.

Lehtonen kertoo koneelle opettavien asioiden listan olevan käytännössä rajaton. Kysymys on siitä, mikä tieto nähdään tarpeelliseksi.

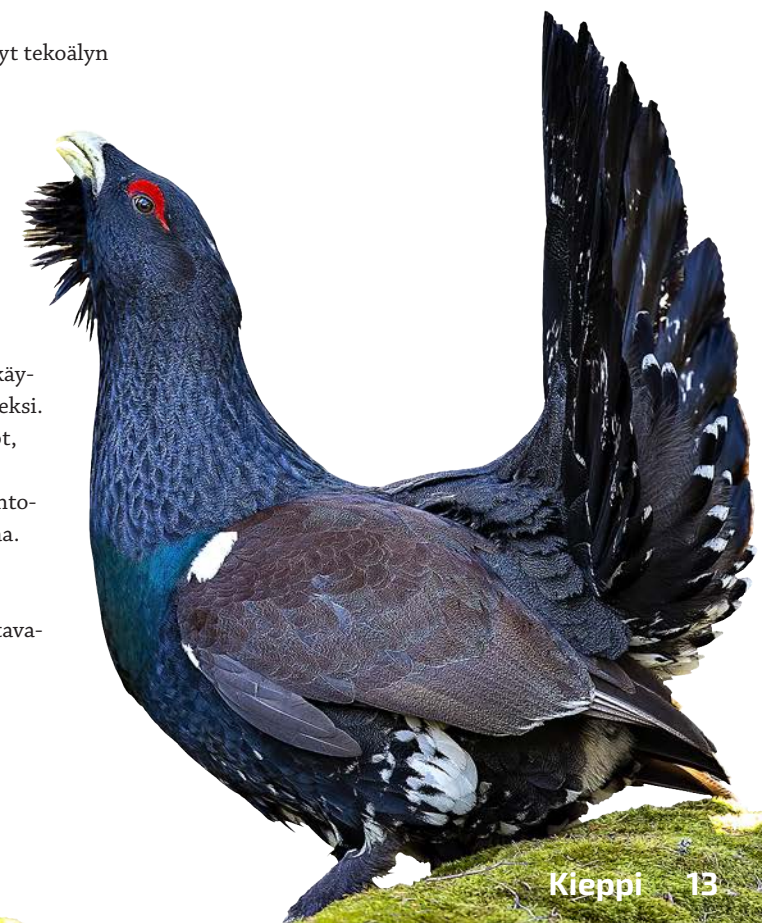
– Tekoäly kyllä tunnistaa digimetsästä riistan suosimat tiheiköt, puronvarret ja reunavyöhykkeet helposti.

Suomen metsiin perustettujen noin 1 500 riistakolmion havaintotiedoillakin tekoälyn riistavainua voisi Lehtosen mukaan kouluttaa. Toistaiseksi tekoälystä on ollut eniten apua ajankäytössä.

– Olemme pian tilanteesta, jossa suunnittelija voi keskittyä luovaan suunnittelutyöhön ja tekoäly hoitaa rutiineja, kuten puutavaralajiennusteen tekemisen.

Hannu Lehtonen tiivistää metsäsuunnittelijoille jäävän siten enemmän aikaa esimerkiksi riistan ja tärkeiden elinympäristöjen huomioimiselle.

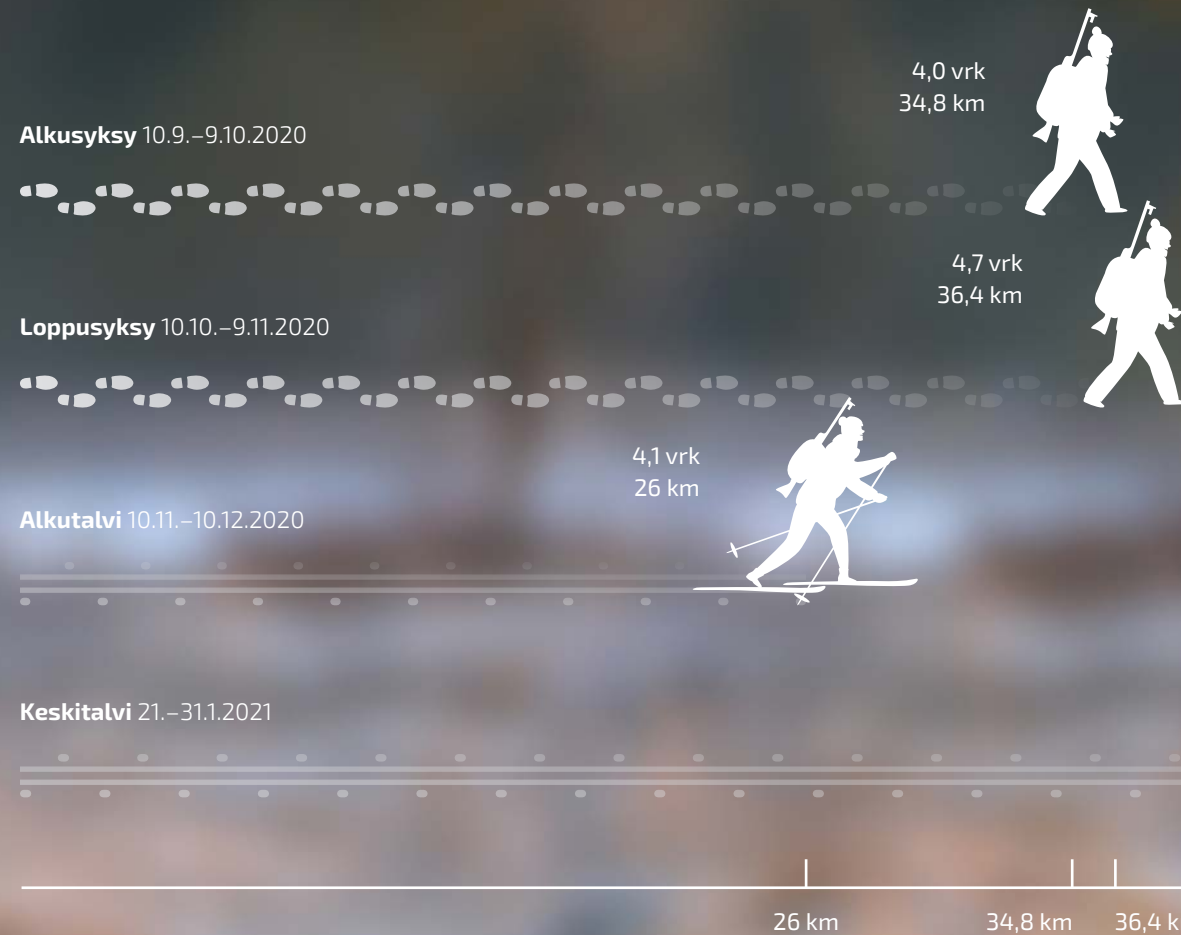
Jere Malinen

Saalis = 800 kcal, saalistus = 8 000 kcal

Kieppi selvitti, voisiko metsästäjä elää saaliillaan. Saalispalaute kertoo, että linnustajan pitäisi popsia pyynnin lomassa roppakaupalla marjoja.

Teeri- tai metsosaaliin eteen kuljettu matka

Teeri painaa noin kilon.

Teerenlihasta saa energiaa noin 800 kilokaloria.

Luku on laskettu siten, että teeren elopainosta puolet on lihapainoa ja kaloripitoisuus on 160 kcal / 100 g.

Metsästäjä painaa noin 80 kiloa.

Yhden teeren metsästyksen kuluu 8 000 kilokaloria.

Luku on laskettu siten, että metsästäjä liikkuu hankalassa maastossa kahdeksan kilometriä päivässä.

Pyyntipäiviä kuluu viisi, ja metsästys lisää kulutusta 1 600 kcal / päivä.

Lähteet: Metsähallituksen saalispalautejärjestelmä, Sydänliitto, kaloritaulukko.fi

Ohto Kuoppala metsästi majavaa Pudasjärvellä. Jos saalista olisi tullut, nuorimies olisi saanut siitä kahden päivän energiatarpeensa.

Metsästäjien antama saalispalautte lisääntyi

Saalispalaute paljastaa metsästyksen vaikeuden. Nykymetsästäjä eläisi lähinnä hirvenpyynnillä, sillä yksi hirvi elättäisi aikuista miestä 70 vuorokautta. Jos perunasato onnistuisi ja metsä antaisi marjoja, yhdellä hirtillä pärjäisi jo hyvinkin puoli vuotta.

Luvuissa on tietysti laskettu vain saalista saatava ja pyyntiin kuluva energia. Elämiseen tarvitaan toki paljon muitakin.

Metsähallituksen saalispalautteita kerätään metsästyksen suunnittelun taustaksi. Viime kaudella palautteen jätti jo yli puolet metsästäjistä.

Saalispalautte saattaa osalla jäädä antamatta siksi, ettei ole saatu saalista. Nollasaaliin ilmoittaminen on kuitenkin aivan yhtä tärkeää. Metsästäjien päiväkohtainen saalis on tärkeä tieto, kun metsästystä mitoitetaan.

Lupametsästäjän keskimääräisen vuorokausisaaliin perusteella voidaan laskea metsästysvuorokausien määrä, joka asetetaan myyntiin kullekin alueella. Sen tiedon perusteella voidaan suunnitella kestävä verotusmalli kanalinustukseen.

Keskimääräinen lupametsästäjän kanalinustusaalis vuorokaudessa vaihtelee kanalinustuksesta ja lupa-alueesta riippuen 0,2–0,7 lintua vuorokaudessa.

Saalispalautteiden perusteella metsästäjät saivat metsästyskaudella 2020–2021 yhteensä 29 400 metsäkanalintua valtion alueilta. Kanalinustusaaliiksi saamiseen käytettiin syksyllä keskimäärin 4,5 metsästyspäivää ja käveltiin 36 kilometriä.

Yllätys oli se, että saalista saatiin palautteen perusteella parhaiten loppusyksyllä. Tavallisesti saaliin saanti on helpointa heti alkukaudesta syyskuussa.

Tämä voi johtua siitä, että metsästyskausi jatkuu joulukuulle asti niillä alueilla, joilla oli eniten lintuja. Lisäksi loppusyksyn metsästyksen osallistuvat innokkaimmat harrastajat eli metsästyskoirien avulla metsästävät.

Määrällisesti eniten saalista saatiin heti alkusyksyllä.

Hirvi on kuin sata jänistä

	elopaino	teuraspaino	energia
Hirvi	380 kg	200 kg	225 000 kcal
Hirvenvasa	120 kg	70 kg	78 750 kcal
Metsäkauris	25 kg	15 kg	16 875 kcal
Majava	14 kg	4 kg*	6 000 kcal
Metsäjänis	3,5 kg	2,0 kg	2 250 kcal
Metsokukko	4 kg	1,4 kg*	2 240 kcal
Teeri	1 kg	500 g*	800 kcal

* lihapaino

Taulukon luvut ovat viitteellisiä, sillä eläinten paino vaihtelee suuresti.

Lähteet: Linnustajan keittokirja (2010) Gummerus, Metsästäjän uusi keittokirja (2008) Gummerus

Selvitys: eränkävijät ja retkeilijät käyttävät eniten metsäautoteitä

Valtion mailla metsätiet ovat kaikkien vapaasti kuljettavissa. Metsähallituksella on hoidettavanaan peräti 36 000 kilometriä metsäautoteitä.

Voisi kuvitella, että tieverkostosta innokkaimmin iloa irrottaa metsätalous, jonka tarpeisiin tiet on alun perin rakennettu.

Totuus on toinen. Eniten teillä viihtyvät virkistyskäyttäjät. Metsähallituksen selvityksen mukaan noin 80 prosenttia metsäautoteillä liikkujista on metsästäjiä, kalastajia, marjastajia, sienestäjiä ja retkeilijöitä.

Heistä juuri metsästäjät ovat metsäteiden ahkerimpia kuljijoita.

– Kattava metsäautotieverkosto on erinomainen asia, kunhan teitä käytetään oikein, tiivistää Metsähallituksen erävalvontaa johtava ylitarkastaja **Juha Ahonen**.

– Toimiva tiestö lisää metsien virkistyskäyttöarvoa, mutta tehostaa myös valvontaa sekä palo- ja pelastusturvallisuutta.

Sitten on se pieni vähemmistö. Metsäteiden väärinkäyttäjät. Kanalinustukaudesta pinnalle pulpahtaa tieltä metsästäminen. Se on eräs yleisimmistä valtion mailla tapahtuvista metsästysrikoksista.

– Syksyllä meille tulee viikoittain ilmoituksia tieltä metsästämisestä.

Silti Juha Ahonen ei tyrmää tiestön tuottamaa iloa. Hyödyt ovat huomattavasti suuremmat kuin haitat.

Tuoreimman selvityksen mukaan 97 prosenttia metsästäjistä on liikkeellä niin sanotusti puhtaasti pussissa.

– Ei muutaman prosentin takia tule teitä sulkea, vaikka se arvatenkin vähentäisi tiemetsästystä ja muita metsäautotieverkoston kytkeytyviä väärinkäytöksiä, Ahonen linjaa.

Jere Malinen

Ketunpyytäjistä keinoemoksi

KUKA?

Tuija Kuparinen

- Lampaankasvattaja Rantasalmen Riuttasissa.
- Metsästännyt ja liikkunut lähiluonnossa niin kauan kuin muistaa.
- Käynyt myös Afrikassa metsästävässä.
- Ystävien kertomaa: "Kun Tuija löytää kevähangelta supikoiran jäljet, hän kävelee niiden perässä vaikka Helsinkiin."

Tuija Kuparinen kasvoi metsästäjäksi, mutta ensimmäinen saalis oli hänelle käännteentekevä järkytys. Nykyisin hän myös kasvattaa riistaa.

Harva voi kertoa ensimmäisten lapsuusmuistojensa liittyvän metsästykseseen, mutta Joroisten Kerisalossa varttunut **Tuija Kuparinen** on kulkenut pikkutyöstä pitäen eräpolkua.

Jo hyvän matkaa ennen kouluikää äiti opetti Tuijalle pyyansan teon.

Olihan sitä kokeiltava.

– Tapahtumasta on yli 50 vuotta, joten eiköhän tuosta rohkene jo kertoa, Tuija Kuparinen raottaa.

– Saimme saaliiksi kaksi punatulkua.

Monikolla Kuparinen tarkoittaa veljeään. Hän oli sitä mieltä, että mitä on pyydetty, se myös syödään.

Niinpä Tuija paisteli nuotiolla tikunnokassa nyljettä punatulkua.

Loppusalaus tuli suolapurkista.

– Se on ollut henkisesti ehkä pahinta ruokaa ikinä.

Lintujahti loppui siihen paikkaan. Tuija kävi rikkomassa veljen tekemät pyyansat vuosia myöhemmin.

– Hän luuli pitkään kylän poikien olleen asialla, Kuparinen nauraa lapsuusmuistolle.

Viitostie vei parhaan

Ehkä juuri ensikokemusten patistelemana Tuija-tyttö siirtyi pian pienpeppyyntiin. Sekin alkoi nykymittarilla erittäin nuorena, seitsenvuotiaana.

– Maalla kun asuttiin, meillä oli kanoja. Teuraspäivänä vietiin roipeita tunkiolle. Sinne sekaan piilotettiin kahdet polkuraudat.

Kuparinen kertoo eletyn vuotta 1971. Ajatuksena oli saada kettu. Se oli silloin arvossaan, metsästyksen kuninkuusluokkaa.

Yllätys oli seuraavana aamuna iso.

– Molemmissa polkuraudoissa oli mahdolloman isot supikoirat. Ne olivat silloin todella harvinaisia, Kuparinen muistelee, että nahoista maksettiin tuolloin avokätisesti.

– Paitsi että se oli syyskarvaa, eikä niillä tehnyt mitään.

Into kuitenkin jäi kytemään. Kuparisen perheeseen hankittiin ajokoiria.

**Kun Tuija löytää
kevähangelta
supikoiran jäljet,
hän kävelee niiden
perässä vaikka
Helsinkiin.**

– Niitä minulla on ollut vuosikymmenten varrella kymmeniä.

Koiranvaihto oli jossakin vaiheessa vilkastakin.

– Minulle kelpasi vain kettuaajuri. Jos ajokoiria mieli kovasti jänisten perään, se päätyi pian uuteen kotiin.

Kuparisen paras suomenajuri juoksi kettuaajosta Viitostiellä auton alle.

– Silloin uhosin, että ammun jokaisen kohtaamani ketun.

Yrityksen puutteesta Kuparista ei voi syyttää. Hän on metsästännyt lammastilansa bordercolleilla satoja supeja ja kymmeniä kettuja sekä saksanmetsästysterriereillä loput.

Nyt koirapyynti on jäänyt takalalle, mutta on Kuparisella tänäkin keväänä kalahaaska leviteltynä kotipellon keskikokoisille pedoille.

Luonnolta lainassa

Jokaisella eräpolulla on kaarensa. Kuparinen kertoo omansa kaartuneen 2000-luvulla riistan hellittelyn ja huolenpidon puolelle.

– Olen alkanut ruokkia ja kasvattaa riistaa. Suurella sydämellä.

Lammastilaa miehensä Tapio Luostarisen kanssa pitävä toimen nainen on innostunut fasaaneista. Lintuja on lähtenyt heidän käsien kautta maailmalle eli lähimaastoon tuhansia.

– Unelmoin joskus vielä hankkivani springerspanielin Englannista tai Irlannista. Nyt nautin tuttavien koirien työskentelystä.

Metsänriistasta oravat ja kauriit saavat osansa. Erytistä huolta Kuparinen pitää pikkulinnuista. Kovilla pakkasilla hän ottaa jopa rasvatangot yöksi sisälle sulamaan, jotta ne olisivat seuraavana päivänä helpommin nokitavissa.

Velka punatulkuille lienee maksettu korkojen kera.

Hirvijahdissa kansallispuistossa – Salakaadoista hirvenajoon

Alkuvuosina Linnansaaren kansallispuistossa salakaadettiin hirviä kotitarpeiksi. Nykyään hirviä pyydetään puistosta porukalla – laillisesti.

Hirvikoiralla on tärkeä tehtävä saaristojahdeissa. Se laittaa niin sanotuista ajosaarista hirvet liikkeelle. Kaato tehdään naapurisaarista, joihin hirvet pakenevat uimalla.

Elettiin 1960-luvun alkua ja juhannusviikkoa. Haukivedellä Saimaan saaristossa asuville se ei merkinnyt muutosta arkeen.

Ei, vaikka alueelle oli perustettu Linnansaaren kansallispuisto hieman aiemmin, vuonna 1956. Ennenmin ihmiseloon vaikutti vuodenaika. Talvella pääsi saarista jäitä pitkin manteele, kesällä kulkivat veneet.

Siinä jossakin vuodenaikojen välissä koittivat rospuuttokelit. Silloin oltiin jumissa ja vieläkin omavaraisempia kuin tavallisesti.

Se oli kasvattanut saaristolaisista selviytyjiä. Luonnosta otettiin ruokaa, kun sitä oli tarjolla.

Lakikirjoista ei pyyntiaikoja selattu.

Sellaisen elämänmuodon oli oppinut myös eräs Arvi. Jahtipykälät tuskin tulivat hänellekään ensimmäisenä mieleen, kun hirvi ui kotisaaren rantaan.

Arvi laittoi hirven nurin ja lihat suolatiinuun.

Pahaksi onneksi juhannus oli tuonut vesille lomalaisia. Heistä joku oli nähnyt Arvin touhut.

Saaristolaislegendoja

Venematalla rantasalmelaisen Asikkalan kylän kalasatamasta Haukivedelle ennättää kuulla monta mehevää juttua. Tarinat Arvin hirvijahdeista kulkevat metsästyseurassa legendoina.

– Täällä on pyydetty hirviä aina. Luvan kanssa tai ilman, sanoo 30 vuotta alueella ammatikseen kalastanut **Tarmo Tolvanen**.

Hänen isänsä ampui Asikkalan kylän Metsästyseuran ensimmäisen hirven muutama vuosi Arvin juhannusjahdin jälkeen.

Se oli luvallinen hirvi.

– Tuolloin korpilaki alkoi hiljalleen väistyä saaristostakin. Sähkö ja puhelimet tekivät tuloaan, aluksi rantamaisemiin, Tolvanen kertoo.

Osansa lakiin ja järjestykseen oli kansallispuistollakin. Vuonna 1961 Linnansaari erotettiin erilliseksi vartiopiiriksi, jonka metsänvartijaksi määrättiin luotsi **Lauri Lybeck**.

Silloin sana kulki suusta suuhun ja valvonta oli ihmisaitien varassa.

60 vuotta myöhemmin kolme hirvikoiraa lähtee kukin omaan saareen etsimään metsästettävää. Kaulassa niillä on satelliittilähettimet, metsästäjillä kännykät.

– Tätähän tämä hirvenpyynti on nykyään saaristossakin, toteaa porukan jahtipäällikkö **Heikki Ronkainen**.

Syyskuusta alkaen

Kännyköitä olisi kaivattu tosin jo muutama vuosikymmen aiemmin. Silloin eräs hirviporukan jahtiveli istuskeli lokakuun pakkasilla päivän passissa, kunnes joku muisti satamassa, että nyt taisi herra jäädä saareen.

– Siellähän sitä oltiin odottamassa. Naama huurussa kuin pakkasukolla, mutta leveä hymy kasvoilla, muistelee miehen saaresta illanhämyssä hakenut Tolvanen.

Nykyään Asikkalan hirviporukan ei tarvitse lähteä vesille jahtiin myöhäsyksyn myräköissä.

Hirvenpyyntiä aikaistettiin koko valtakunnassa pari vuotta sitten. Siinä missä etelän peltohirvijahdit alkavat jo syyskuussa, myös Saimaan saaristossa päästään tuolloin metsälle.

– Hirvet vasovat saarissa ja siirtyvät mantereelle ennen syyskylmiä, Ronkainen kehuu uudistusta.

Järvellä veneet hoitavat autojen virkaa. Pyytäjiä pudotellaan jahdin edessä passeihin pikku saariin.

– Hirvillä on säännölliset uintiväylät. Ne rantautuvat usein samasta kohdasta, Haukivedellä ympäri vuoden liikkuva Tolvanen tietää.

Hän on monesti nähnyt hirvien ylittävän suuriakin selkiä.

– Muutaman kilometrin uintimatka ei näyttäisi olevan niille kummoinenkaan suoritus.

Lupa karkottaa

Tarmo Tolvasen venekunta rantautuu Hevossalon saareen. Neljä miestä. Pohjoispuolelle aukeaa kapea salmi, jonka takana on muun muassa Lamposaari. Se kuuluu kansallispuistoon.

– Puiston puolella meillä on Metsähallitukselta poikkeuslupa karkottaa hirviä. Koirat ja ihmiset saavat liikkua vapaasti, mutta ampua ei saa, **Timo Pesonen** kertoo sääntöjä.

Kaikkiaan seuralla on lupa hirvenajoon kymmeneltä kansallispuiston saarelta. Puistoon osittain kuuluvia ”ampumasaaria” on kaksi.

– Hevossalossa ja Isossa Virkasaaressa on myös yksityismaita. Niille saa hirven kaataa, ei kuitenkaan puiston puolelle.

Tarmo Tolvanen hieman arvostelee tiukkaa rajausta.

– Se vaikeuttaa metsästystä. Sitä paitsi syksyllä saarissa ei liiku juuri kukaan. Ihmiset ovat korkeintaan vesillä, eivät maissa.

Asikkalan hirviporukan hirviluvista noin puolet käytetään vuosittain saarihirviin. Loput kaadetaan mantereelta.

– Kansallispuistossa talvehtii 40–50 hirveä. Se on aika paljon, emmekä saa pidettyä kantaa niin hyvin kurissa kuin se väljemmillä säännöillä olisi mahdollista, miehet juttelevat koiran haukkua odotellessa.

Kaadosta kiven sisään

Saarijahdissa passeihin ei rynnätä suin päin. Ensin pitää löytää hirvet. Kun haukku alkaa, veneillään tuulen alapuolelta kulkupaikoille. Hirvet läh-

Hirvenkaato on kielletty kansallispuistossa. Passeissa ollaan heti puiston rajojen läheisyydessä.

tevät koiran edestä uimasille ja rantautuvat naapurisaariin.

– Paras paikka on ampua rantautuvaa, sukut vedessä seisovaa hirveä. Liikkuvasta veneestä ei saa ampua, mutta joskus ankkuroidussa veneessä istutaan piilossa kuin sorsapassissa.

Koskaan porukalta ei ole kadonnut hirveä Saimaan aaltoihin.

– Mahaosumasta ehkä niin voisi käydä, Juha Hintsa epäilee.

On lämmin syyspäivä. Kolme jämtlanninpystykorvaa tekee kansallispuistossa monta tuntia utterasti töitä. Silti hirvet pysyttelevät rikko-naisen saariston suojissa.

Lopulta koko porukka veneilee Hevossalon rantaan lopputulille.

– Meillehän kävi sittenkin paremmin kuin Arville. Ei saatu hirveä, Tolvanen hymyilee.

Arvi oli saanut juhannushirvensä. Muutaman päivän päästä olivat saapuneet poliisit. Saaristossa sana virkavallasta kulki ennakkoon. Arvi teki varotoimia. Tarinan mukaan hän antoi poliisille aiemmin kaatamansa hirven lihat ja piti itse tuoreimmat.

Näyttöä oli, mutta tekijä puuttui, sillä Arvi ei tunnustanut.

Lopulta linnaa tuli, kun syyt otti niskoilleen eräs toinen mies, maksua vastaan.

– Oli kuulemma sillä hetkellä joutavampi mies kiven sisään.

Makkaratulet kuuluvat kaikkialla hirvimetsälle. Saimaalla vain sammutusvesi on lähempänä.

Saarihirvisaalis muutama tuhat eläintä

Saarihirvestyksellä on aina ollut erityisasema Suomessa. Metsästyslain vuoden 1993 uudistukseen saakka hirvenmetsästys alkoi lokakuun 15. päivä. Saaristolaisilla oli kuitenkin oikeus aloittaa hirvenmetsästys jo lokakuun 1. päivä niissä saarissa, joihin ei ollut tieyhteyttä. Saarihirvestyssääntö päti yhtä lailla meren saaristossa kuin suurilla sisävesillä, kuten Saimaalla.

Rauhalliset ja reheväpuustoiset saaret, pienetkin, ovat hirvien kesälaidun- ja vasomisalueita. Osa hirvistä siirtyy saariin jo talvella jäitä pitkin, osa keväällä heti jäiden lähdon jälkeen uimalla. Aikaistetulla saarihirvestyksellä pyrittiin metsästämään eläimiä, ennen kuin ne siirtyivät kesäsaaristaan takaisin mantereelle tai suurempiin saariin talvehtimaan.

Hirviä tavataan joskus jopa karuilta meren ulkosaariston luodoilta, sillä ne jaksavat uida useita kilometrejä

pysähtymättä. Järvistämme tuskin löytyy niin kaukaista saarta, etteivät hirvet sinne jaksaisi uida.

Nykyäänkin saaristossa pääsee paikoin aikaisemmin hirvijahtiin heti syyskuun alusta. Syy on sama kuin ennenkin: jahti on parasta hyvän sään aikaan, ennen kuin syysmyrskyt ajavat hirvet talvivaellukselle.

Saarista vuosittain metsästettävien hirvien lukumäärä ei erityisesti tilastoida. Valistuneen arvion mukaan merenrannikkomme ulko- ja keskisaaristosta pyydetään syksyisin noin tuhat hirveä. Tällöin mukaan ei lasketa sisäsaariston mannermaisista saarista metsästettyjä hirviä. Järvi-Suomessa saalismäärä on samaten noin tuhat hirveä, kun lukuun lasketaan ainoastaan saarimaisesta ympäristöstä pyydetty hirvet.

Musta lintu, *musta ruuti*

Markku Tervosella on haave: ampua metso
isoisän suustaladattavalla mustaruutiaseella.
"Enää ei ole niin tärkeää, saako saalista,
vaan miten saa."

Sormi painaa liipaisinta. Virekynsi liukuu sisään ja vapauttaa iskurin eli hanan. Jousen voimalla hana lyö alasimen päällä olevaa nallia ja – naps.

Ei mitään.

Markku katsoo kulmat kurtussa asettaan. Kaikki näyttäisi olevan kunnossa. Uusi yritys. Tähtäys. Sormi painaa liipaisinta, hana iskee, nalli syttyy, tuli etenee sankkireiän kautta piipun päästä varisteltuun mustaruutiin. Ruudin räjähtäminen sinkauttaa pyöreän lyijykuulan matkaan.

Jymähdyks on komea ja savu sakea. Luoti iskeytyy kolmenkymmenen metrin päässä tauluun viitisen senttiä alavasemalla.

– Toisella lähtee, Markku toteaa ja näpräilee aseensa lukko-mekanismeja. Alasin näyttää liikkuvan vähän, pitääkö se muistaa tarkistaa oikeaan asentoon aina ennen laukaisua?

Tämä testilaukaus saa kuitenkin jäädä viimeiseksi, nyt lähdetään tositoimiin.

Aurinko on äskettäin noussut paksujen pilvien takana harmaaseen lokakuun alun aamuun. Nostamme Inarijärven itäpuolella Kiimasselässä reput pykälään ja lähdemme taival-tamaan rajavyöhykepolkua pohjoiseen. Vätsäriin. Pystykorva-metsästäjän paratiisiin.

Etummaisena painelee suomenpystykorva Kaunotar, sitten Markku ja Katariina, Markun vaimo ja eräkokki. Mukana on makuupussit, alustat ja louekangas. Tarkoitus on mennä sen verran etäälle, että päiväkävijät eivät siellä pysty pyörähtämään. Haemme hätyyttämättömiä metsoja. Mustaa lintua mustalle ruudille.

Perintöase

Se on Markun ukkivainajan ase. Jonkun nimettömäksi jäävän kainuulaisen asesepän tekemä pitkästi toista sataa vuotta sitten. Ei ole mitään tietoa, mistä tai milloin Markun isoisä on aseensa hankkinut.

Suku on kotoisin Kainuun Jaalangaasta. Sieltä on kulkeututtu Oulujärven Manamansalon kautta Kestilään, jonne Markku on syntynyt vähän yli 65 vuotta sitten. Aseista tuli Markun elämäntyö: Suomessa on kolmen ja neljän tuhannen kappaleen väliin kivääreitä Markun tekemällä tukilla. Haulikon tukkien muutostöitä lienee saman verran, asepuuseppä arvioi.

Eläkkeen lähestyessä Markun ja Katariinan mielessä voimistui ajatus muutosta pohjoiseen. Nellimistä löytyi ensin vuokra-asunto yhdeksi talveksi, sitten Inarijärven rannasta tontti, jolle alkoi nousta hirsitalo.

Samoihin aikoihin nellimiläistymisen kanssa mielessä alkoi kyteä ajatus linnun ampumisesta ukkivainajan pyssyllä.

– Kun sillä ovat lintuja ampuneet minun isoisä, isä ja isän veljet, niin miksi en minäkin?

Markun isä on saanut tällä mustaruutiaseella ensimmäisen kettunsa ja jäniksensä. Kun katsoo hidasta puuhastelua aseensa kanssa, se alkaa tuntua aika tempulta.

Edellisen kerran aseella on ammuttu riistaa 1940-luvulla sodan jälkeen. Sitten taloon tuli Orava-pienoiskivääri, sortovoimaltaan kovin vähäinen, mutta sen käyttöön Pentti-setä antoi ohjeet:

Markku Tervonen on perinyt aseensa isoisältään. Aseensa tekijä ei ole tiedossa.

– Kun mettoa ampuu valkoiseen täplään, siipisluu menee poikki ja koira juoksee linnun kiinni.

Lopillinen ruutia

Mustaruutiaseensa lataaminen on oma taitonsa. Siihen Markkulla on selvä ukin ohje: lyhyelle matkalle lopillinen ruutia, pidemmälle puolitoista.

Tämä neuvo ei paljon kerro, jos ei tiedä, mikä on loppu. Toisille se on mynni, kirjakielellä savukkeen puuholkki, jota sätkänpolttajat aikanaan käyttivät yleisesti ennen filteriaikaa. Markku kilautti kaverille ja pyysi punnitsemaan, paljonko painaa lopillinen mustaruutia. Vastaus tuli pian: noin 20 grainia, ja Markku teki kiväärin hylsystä itselleen oikean kokoisien ruutimitan.

Lataaminen on sinänsä helppoa: ruuti kaadetaan piipusta sisään ja kuula painetaan puikolla perään tiukasti ruutia vasten. Hana vireeseen, nalli alasimen päälle ja ei muuta kuin antaa jyrähtää.

Ennen tätä reissua Markku ampui vain muutaman koe-laukauksen. Ase saapui kaksi päivää aikaisemmin Kestilästä Nellimiin Markun pojan, Akin, mukana. Aki on mennyt Vätsäriin edeltä ja asettunut pienen vaaralammen viereen, illalla meidän pitäisi olla siellä.

Koko matka mennään hyvien lintumaiden läpi. Jos matkalla tulisi tilanne.

Metso haukussa

Ja se tulee. Kaunotar aloittaa tiukan haukun suoraan edessä parinsadan metrin päässä. Maasto antaa myöten koko porukan kävellä hipsutella kummun takana sataan metriin, siihen laskemme kantamukset ja kuuntelemme. Kiivasta, tauottelematonta ja kyselemätöntä haukkua. Kyllä siellä lintu on, tuo tuskin on yöpuun haukkumista.

Markku lähtee hiipimään vastatuuleen, vaihtaa konttaamiseksi ja katoaa kumpareen taakse. Haukku vain kiihtyy. Kummun takaa kuuluu vaimea kilahdus, kun latauspuikko osuu piippuun. Markku on nähnyt linnun ja lataa.

Sitten – kuuluu naps. Katsomme Katariinan kanssa toisiamme. Toisella lähtee, minä kuiskaen.

Kummun takaa kuuluu uusi naps. Ja kolmas. Me nauraa hytkymme äänettömästi, tämä on jo kohtuuttoman jännittävää metsästämistä.

Ensimmäisestä napsahduksesta menee ainakin kolme minuuttia, sitten jyrähtää. No niin!

Mutta ei kuulu metson kierähdystä, ei tömähdyistä kenttään. Sivuoikealla vilahtaa Kaunotar pinkaisemassa suon yli rajavyöhykkeelle. Lintu lentää kauas, ei höyhentäkään siitä ole katkennut, Kaunotar palaa kohta tuloksettomasta seuramisesta.

"Olin aivan varma"

Kummun takaa kävelee pyytömies, joka ei oikein tiedä, mille alkaisi. Markku ottaa lippalakin päästä, haroo tukkaansa ja puistelee päätään, mutta purskahtaa sitten nauruun.

– Kolmannella nallilla vasta lähti. Toinen jo savusi vähän.

Mustaruutimies istuu alas ja mallaa meille tilanteen: piti mennä makuulle selkään puuta vasten ja ampua polven päältä, metso oli petäjän latvassa.

– Se kai nukkui, vilkkuluomi oli kiinni.

Markkulla ei ole oikein selitystä, miltä puolen metsoa pyöreä lyijykuula meni.

– Minä olin aivan varma, että tipahtaa.

Mutta ei siinä tipahtanut kuin yksi nalli hukkaan sammalikkoon. Kaunotar vaikuttaa selvästi harmistuneelta, mutta Markkua naurattaa.

– Metso kuunteli napsahtelua silmät kiinni, että kumma tikka, kun noin harvaan iskee.

– On ihan eri tilanne ampua vaakasuoraan kuin ylös. Meidän pitää leirissä laittaa pilkka riu'un nokassa ylös ja ampua siihen, Markku suunnittelee.

Tuunaus hiuserenksulla

Olemme kävelleet puoli kilometriä eteenpäin, kun Markku pysähtyy ja sanoo tietävänsä syyn, miksi nalli ei tahtonut millään syytä.

Mukaan erätulille seuraavat vaimo Katariina ja suomenpystykorva Kaunotar.

– Sekin johtuu ylös ampumisesta. Iskuri joutuu lyömään ylviistoon, ja kun jousi on vanhuuttaan veltostunut, siinä tulee ratkaiseva ero siihen, että ase on vaakasuorassa.

Seuraavalla hengähdystauolla viritellään asetta. Markku kiinnittää Katariinan hiuserenksen kuminauhaksi antamaan lisävoimaa hanan lyöntiin.

Tietäisipä ukki tämän.

Markku kääntelee vanhaa kivääriä ja miettii universumin epärealiteutta.

– Tämä maailma ei ole oikeudenmukainen paikka. Tällaisella aseella on pyydetty nälkään, kun on ollut pakko pyytää. Nykyään on una-hauleja ja ballistiikan tietokoneohjelmia luodin lentoradan selvittämiseksi. Ja niillä harrastetaan.

Mutta silti. Markku pysähtyy ja käy vielä kerran läpi tapahtuneen.

– Kuitenkin, tällä iällä, mukavamalta tuntuu nyt, kuin että olisi saanut metton ammuttua luodikolla.

Hukkalampi

Aki ja leiri ovat Hukkalammen rannalla. Nimeä ei löydy kartalta, se on Tervosten antama eikä tule sudesta vaan siitä, että paikka on niin hankala löytää: pieni lammensilmä vaaran päällä. Niinpä mekin heitämme kilometrin vauhtimutkan, kävelemme vie-

restä ohi ja joudumme koukkaamaan seuraavilta lammilta kompassisuunnalla takaisin.

Kartalla ja kompassilla kulkemisessa kun on enemmän tunnelmaa kuin gepsissä. Tunnelmaan liittyy myös syy siihen, miksei Kaunottaren kaulassa killu isoa oranssia tutkapan-taa. Kun se on niin ruma, Markku perustelee.

Reput mätkähtävät raskaasti maahan itse kullakin, mutta nyt me olemme erämaassa. Tämä on Vätsäriä, jonne ei pääse helposti mistään. Nurmettävien nuotiopaikkojen maata, Markku on havainnut. Vuosi vuodelta harvemmat viitsivät enää tulla.

Illan pimetessä Katariina paistaa Inarijärven siikafileitä voissa. Kaunotar tulee isännän rapsuteltavaksi.

– Oliko ukolla vähän kivikautiset vehkeet, eikö se metto pudonnut, Markku jutustelee. Kaunotar on jo pettymyksen unohtanut.

– Olisi se liian helppoa ollutkin, jos siihen olisi pudonnut.

Hyvä koppelohaukku

Aamutoimien jälkeen nostamme muistilehtiön kannet pitkällä riu'ulla ylös ja Markku ampuu ylviistoon. Hiusrenksulla vauhditettu iskuri syyttää nallin

paremmin, mutta tällä kertaa laukaus lähtee jostain syystä melkoisella viiveellä. Menee vajaa sekunti ennen kuin jyrähtää.

– Jälkipito saa olla aika hyvä, Markku toteaa.

– On tässä hommassa vielä kehittämistä. Ja huonomuistisen laji tämä ei ole ollenkaan.

Osuma on sen verran alhaalla, että se selittää eilisen päivä hutin.

Toinen metsästyspäivä menee siinä kuin ensimmäinenkin. Kaunotar hakee niin laajalta, että on välillä teillä tiety-mättömillä toista tuntia, mutta aina se on hakenut etumaaston: yhtään lintua me emme potkaise lentoon kumpanakaan päivänä.

Haukut alkavat yleensä puolesta kilometristä tai yli. Jotkut linnut lähtevät lentoon ensimmäisestä päräyksestä, toiset kestävät haukkua pari minuuttia, jotkut pitkään. Raavas koppelo antaa haukkua, Markku on jo kahdessakymmenessä metrissä ja näkee linnun pään ja kaulan, mutta viimeinen puolen metrin sivusiirtymä on liikaa. Koppelo nousee siivilleen.

Mustaruutilintu oli taas lähellä, mutta vielä sitä ei annettu.

Nykytekniikkaa mukaan

Aurinko paistelee Vätsäriin matalalta, tien pää lähenee askel kerrallaan. Markkulla tulee muistuma lapsuudesta, kun käveli pienenä poikana isän perässä linnunpynnissä.

– Aina harmitti, kun isä otti panokset pois aseesta ja tiesi, että päivä on ohi. Että olisi vielä tullut yksi paikka, yksi tilanne.

Autolla Markku ja Katariina päätävät käydä kotona nukkumassa ja palata seuraavana päivänä Vätsäriin useammaksi yöksi. Tällä kertaa luodikon kanssa, Markku lupaa Kaunottarelle.

Mustaruutiase saa loppukaudeksi jäädä rokuliin, mutta ensi syksynä harjoitukset jatkuvat. Silloin suustaladattavassa on jousi kiristetty ja päällä punapistetähtäin, Markku vannoo.

Mitähän ukki tästä tuumaisi?

Metsästysluvat

Metsähallituksella on 124 aluetta pienriistan metsästyksen. Lisäksi valtion alueilla voit pyytää suurriistaa. Kun olet hankkinut metsästyskortin, tarvitset vielä maanomistajan luvan metsästää. Valtion maille luvan saat Metsähallitukselta.

Lupien hintaan vaikuttavat myynnistä ja suunnittelusta aiheutuvat kulut sekä riistanhoidon arvioidut kustannukset. Tulot ohjataan siis riistan hyväksi.

Metsästysluvat on kiintiöity lupa-alueittain. Kiintiöinnillä varmistetaan riistakantojen kestävyys. Esimerkiksi huonona lintuvuonna lupia myydään vähemmän.

Pohjois-Suomessa henkilöllä, jonka kotipaikka on metsästyslain 8 §:n osoittamalla alueella, on oikeus metsästää kotikunnassaan valtionmaille ilman erillistä maksua.

NUORISOLUPA

Metsähallitus haluaa tukea nuorten eräharrastusta tarjoamalla nuorille edullisen ja helposti saatavan metsästysluvan. Jokainen alle 18-vuotias metsästyskortin omistaja pääsee metsästämään nuorisoluvalla. Lupa oikeuttaa metsästämään majavaa lukuun ottamatta kaikkea pienriistaa, myös kanalintuja.

Alle 15-vuotias voi metsästää pienriistaa sellaisen henkilön valvonnassa, joka on täyttänyt 18 vuotta ja jolla on asean hallussapitolupa. Nuori metsästää tällöin aikuisen saaliskiintiön.

Luvan hinta: 10 euroa

Metsästysaika: 1–7 vrk

Saaliskiintiö: ks. aikuisten päiväkiintiö

Myynti

Puhelinpalvelu 020 69 2424. Arkisin 9–16.

Verkkokauppa Eräluvat.fi

MAJAVA

Majavametsälle pääsee erillisellä majavaluvalla. Lupa koskee kanadanmajavaa, jonka pyyntiin ei tarvita erillistä pyyntilupaa, kuten euroopanmajavan metsästyksen. Majavia ei saa metsästää pienriista- tai pienpetoluvalla. Majavaluvalla voi sen sijaan metsästää myös pienpetoja, piisamia, oravaa, villisikaa sekä rauhoittamattomista linnuista varista, harakkaa, harmaalokkia, merilokkia ja poronhoitoalueella korppia.

Luvan hinta: 20 euroa / kausi

Lupa voimassa: 20.8.–30.4.

Myynti

Myynti kaudelle 2021–2022 alkaa 14.6.2021.

Puhelinpalvelu 020 69 2424. Arkisin 9–16.

Verkkokauppa Eräluvat.fi

PIENPEDOT

Pienpetojen metsästys on hyödyllistä riistan- ja ympäristönhoitoa. Sen vuoksi pienpetolupa on edullinen.

Luvan hinta: 10 euroa / kausi

Lupa voimassa: 1.8.–30.4.

Pienpetoluvalla metsästettäviä pienpetoja ovat kettu, supikoira, minkki, näätä, kärppä, hilleri ja mäyrä. Pienpetoluvalla saa metsästää myös villisikaa, piisamia, oravaa sekä seuraavia rauhoittamattomia lintuja: korppi (poronhoitoalueella), varis, harakka, naakka, harmaalokki ja merilokki.

Myynti

Puhelinpalvelu 020 69 2424. Arkisin 9–16.

Verkkokauppa Eräluvat.fi

Tarkistathan aina tarkemmat lupaehtot ja toimintaohjeet Eräluvat.fi-palvelusta!

KANALINNUT

Kanalintulupa kattaa kaiken pienriistan metsästyksen majavaa lukuun ottamatta.

Lyhyet kanalintuluvat

Luvan kesto: 1 vrk

Hinta: 17 €

Lyhyen luvan voi ostaa enimmillään 7 vuorokaudeksi kerrallaan. Jokaisen vuorokauden hinta on 17 euroa.

Saaliskiintiö: 4 saaliseläintä / vrk. Enintään kuitenkin 2 kanalintua / vrk, joista korkeintaan 1 metso / vrk. Metsästäjä saa syyskauden aikana metsästää enintään kaksi metsoa ja enintään yhden metson mahdollisessa tammikuun jahdissa. Ylä-Lapin lupa-alueilla 1601-1605, 1607-1609 ja 1613-1616 kanalintukiintiö on 3 riekkoa / vrk.

Myynti

Puhelinpalvelu 020 69 2424. Arkisin 9-16.

Verkkokauppa Eräluvut.fi

Myyntin aloitus 2021

Kesäkuussa asetetaan myyntiin noin 50 % suunnitellusta kiintiöstä. Loput kiintiöstä tulee myyntiin elokuussa riistakanta-arvioiden mukaisesti.

Metsästysalueen sijainti	Kesä	Syksy
Etelä-, Länsi- ja Itä-Suomen alueet	ma 7.6.	ma 30.8.
Enontekiö, Inari, Utsjoki	ti 8.6.	ti 31.8.
Salla, Savukoski, Pelkosenniemi, Sodankylä, Kemijärvi	ke 9.6.	ke 1.9.
Keminmaa, Kittilä, Kolari, Muonio, Pello, Rovaniemi, Ranua, Simo, Tervola, Ylitornio, Posio	to 10.6.	to 2.9.
Pohjanmaa, Kainuu	pe 11.6.	pe 3.9.

Tarkista myyntipäivät www.eräluvut.fi! Myynti alkaa mainittuna päivänä kello 9 aamulla.

HUOMAA: Ylä-Lappi myyntiin jo tiistaina

Myynti alkaa kesäkuussa ja elokuun lopulla eri järjestyksessä kuin ennen. Ylä-Lapin kohteet tulevat myyntiin jo tiistaina aiemman perjantain sijaan. Kainuun ja Pohjanmaan kohteet tulevat myyntiin vasta perjantaina. Itä-Lapin myyntin aloitus on siirtynyt keskiviikolle.

Kausiluvat

Kausilupa.....130 €

Jousimetsästäjän kausilupa.....65 €

Lapin kaupunkilaisten kausilupa (Kemi ja Tornio).....67 €

Saaliskiintiö

- 20 saaliseläintä / kausi (ei sisällä majavaa), joista korkeintaan 10 metsäkanalintua.
- Lisäksi sama päiväkohtainen kiintiö kuin lyhytaikaisissa kanalintuluissa.
- Enintään kaksi metsoa / syksy.
- Enintään yksi metso mahdollisessa tammikuun jahdissa.

Kausiluvan hakeminen

Kanalinnustuksen kausilupia haetaan aina huhtikuun aikana. Seuraava haku on huhtikuussa 2022. Muun pienriistan kausiluvat ovat ostettavissa verkkokaupasta ja palvelunumerosta 14.6. alkaen. Tarkemmat ohjeet ja haettavissa olevat alueet: www.eräluvut.fi.

Talvimetsästys

Urosteeren ja -metson metsästys on mahdollista tammikuussa, ellei maa- ja metsätalousministeriö sitä asetuksellaan rajoita. Mahdollisesta lupamyynnistä tammikuulle ilmoitetaan myöhemmin Eräluvut.fi-sivustolla. Myös kauden mahdollinen jatkuminen joulukuulle ilmoitetaan myöhemmin.

VESILINNUT JA JÄNIS

Vesilintu- ja jänislupa oikeuttaa metsästämään kaikkea muuta pienriistaa kuin kanalintuja ja majavaa. Metsästäjät voivat hankkia tämän edullisemmän pienriistaluvan myös kanalintukaudelle esimerkiksi jänisjahtia tai sorsastusta varten.

Lyhyet luvat

Luvan kesto: 1 vrk

Hinta: 10 €

Saaliskiintiö: 3 saaliseläintä / vrk.

Myynti

Luvat tulevat myyntiin 14.6.2021 klo 9.00.

Puhelinpalvelu 020 69 2424. Arkisin 9-16.

Verkkokauppa Eräluvut.fi

Kausiluvat

Osakausilupa (1.11.–30.4.)55 €

Kausilupa (1.8.–30.4.)80 €

Jousimetsästäjän kausilupa (1.8.–30.4.)40 €

Saaliskiintiö

15 saaliseläintä / kausi (ei sisällä kanalintuja eikä majavaa).

Sama päiväkohtainen saaliskiintiö kuin lyhyissä luvissa.

Myynti

Kausiluvat tulevat myyntiin 14.6.2021 klo 9.00.

Puhelinpalvelu 020 69 2424. Arkisin 9-16.

Verkkokauppa Eräluvut.fi

HIRVI

Valtion maiden hirvenmetsästysalueita haetaan aina tammikuun aikana. Seuraava haku on tammikuussa 2022. Alueluvan saaneet hakevat erikseen pyyntilupaa Suomen riistakeskukselta huhtikuun loppuun mennessä.

Alueluvan haku

Lupahakujärjestelmä: lupahaku.eräluvut.fi (31.1.2022, klo 16 mennessä).

Alueet: www.eräluvut.fi

Lupahakujärjestelmässä hakija voi hyödyntää edellisvuonna jättämänsä hakemusta uuden hakemuksen pohjana. Kun hakemusaika on päättynyt (31.1. klo 16), hakemukseen ei enää voi lisätä ampujia. Hakemusta voi täydentää vain puutteellisten tai muuttuneiden tietojen osalta (esim. osoite).

Maksaminen: Hakija saa laskun päätöksen mukana. Metsästyslain 8 §:n alueella kauden hinta on 45 euroa jokaisesta ulkopaikkakuntalaisesta metsästäjästä. 8 §:n alueen ulkopuolella hinta on keskimäärin 0,40 euroa hehtaarilta (+ alv).

Hirvijahdin vieraat

Hirviseuraa, joka on saanut alueluvan, voi ottaa vieraita mukaan metsälle syksyllä. Vieraille on hankittava henkilökohtainen vuorokausilupa (15 euroa), joita voi olla enintään 15 vuorokaudelle vierasta kohden.

Myynti

Lupahakujärjestelmä: lupahaku.eräluvut.fi

Verkkokauppa Eräluvut.fi

Eräluvut-sovellus (vuorokausi kerrallaan)

Lupahakujärjestelmässä vieraslupa voidaan lisätä hyväksytyyn hakemukseen. Muissa maksutavoissa tarvitset luvanhakijalta lupa-alueen hakemuksen tunnusteen (koodi).

Lisätietoja www.eräluvut.fi

SUURPEDOT

Karhulupa pronhoitoalueelle

Metsästyslain 8 §:n alueella ei oman kunnan alueelle tarvita erillistä karhunmetsästyslupaa. Ulkopaikkakuntalainen metsästäjä sen sijaan tarvitsee Metsähallitukselta aina henkilökohtaisen karhunmetsästysluvan. Luvan tarvitsevat myös ne paikalliset, jotka asuvat pronhoitoalueella, mutta 8 §:n alueen ulkopuolella. Lupa maksaa 50 euroa kaudelta ja 25 euroa vuorokaudelta.

Karhunmetsästys pronhoitoalueella jatkuu, kunnes Suomen riistakeskuksen myöntämä kiintiö on täynnä tai metsästysaika päättyy.

Jokaisesta kaadosta on jätettävä lakisääteinen saalisilmoitus Oma riista -verkkopalvelussa.

Myynti

Puhelinpalvelu 020 69 2424. Arkisin 9-16.

Verkkokauppa Eräluvut.fi

Eräluvut-sovellus

Karhulupa pronhoitoalueen ulkopuolelle

Pronhoitoalueen ulkopuolella karhu on täysin rauhoitettu, ja sen metsästyksen tarvitaan aina Suomen riistakeskuksen myöntämä poikkeuslupa. Valtion alueet ovat yleensä mukana yhteislupa-alueessa, jolle poikkeuslupa myönnetään. Valtion alueille pääsee karhumetsäälle maksamalla Metsähallituksen henkilökohtaisen metsästyslupa- ja ilmoittautumalla yhteislupa-alueeseen. Lisätietoja Eräluvut.fi-sivuilta tai alueen eräsuunnittelijalta.

Myynti: Puhelinpalvelu 020 69 2424. Arkisin 9-16.

Susi- ja ilveslupa

Suden ja ilveksen metsästys vaatii aina Suomen riistakeskuksen myöntämän poikkeuslupa-alueen. Valtion alueet ovat yleensä mukana yhteislupa-alueessa, jolle poikkeuslupa myönnetään. Poikkeuslupa hakijan on hankittava Metsähallituksen aluelupa, ellei suurpetojen metsästystä ole jo sisällytetty alueella voimassa oleviin vuokrasopimuksiin.

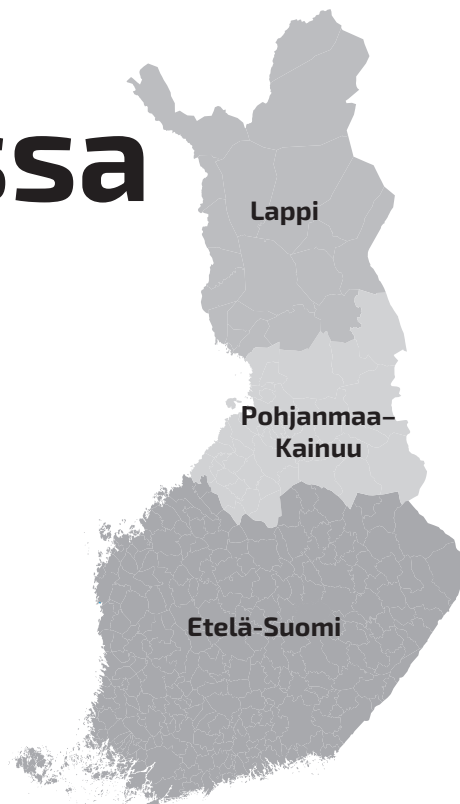
Alueluvan alueella valtion mailla metsästävä henkilö tarvitsee lisäksi henkilökohtaisen metsästyslupa, ellei alueluvan hinta ole pinta-alaperusteinen. Metsästyslain 8 §:n alueella omassa kunnassa metsästävä ei tarvitse erillistä Metsähallituksen lupaa. Lisätietoja Eräluvut.fi-sivuilta tai alueen eräsuunnittelijalta.

Myynti: Puhelinpalvelu 020 69 2424. Arkisin 9-16.

HUOM! Metsästyslupa Suomen riistakeskuksen poikkeusluvalla tapahtuvaan, vahinkoa aiheuttavan tai turvallisuutta vaarantavan suurpedon metsästyksen seurue-lupana maksaa 5 euroa henkilöltä.

Me *palvelemme* metsästysasioissa

Metsähallitus palvelee sinua metsästysasioissa valtion mailla. Apuna metsästyksen asiantuntijoilla on joukko hanketyöntekijöitä, kausivalvoja tai yksityistä työvoimaa. Erävalvonnasta vastaavat erätarkastajat.

Asiakaspalvelu

Lupamyynit vastaavat numerossa **020 69 2424** arkisin 9–16.

Lisäksi metsästyslupia myyvät useat Metsähallituksen luontokeskukset. Yhteystiedot www.luontoon.fi.

Ritva Aho
palvelupäällikkö
Haapajärvi

Virpi Lepistö
Suunnittelija,
lupamyynti
Savonlinna

Paula Niiranen
Suunnittelija,
lupamyynti ja
talous
Jyväskylä

Outi Huhtala
Suunnittelija,
lupamyynti
Salla

Irina Vaattovaara
Suunnittelija,
lupamyynti
Oulu

Hanna Kämäräinen
Suunnittelija,
lupamyynti
Kolari

Johtoryhmä

Jukka Bisi
Erätalousjohtaja
Puolanka
0206 39 6611

Hannaleena Aarnio
Kehityspäällikkö
Oulu
0206 39 6621

Ahti Putaala
Ylitarkastaja
Oulu
0206 39 6619

Jari Haarala
Tietohallinto-
päällikkö
Oulu
0206 39 6239

Aku Ahlholm
Viestintäpäällikkö,
Kiepin päätoimittaja
Oulu
0206 39 4660

Pirjo Halme
Erikoissuunnittelija,
talousasiat
Oulu
0206 39 6623

Projektit

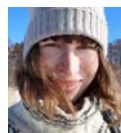
Sakari Mykrä-Pohja
Projektipäällikkö,
Metsäpeura-Life
Pori
040 7527800

Milla Niemi
Suunnittelija,
Metsäpeura-Life
Pori
0206 39 4022

Tiina-Maria Siipola
Projektipäällikkö,
Eräluvat-uudistus
Oulu
0206 39 4069

Laura Puikkonen
Suunnittelija
Metsäpeuran perimän
turvaaminen, Oulu
0206 39 4223

Yhteystiedot

Sähköpostit
etunimi.sukunimi@metsa.fi

Puhelin
vaihe 0206 39 4000

Eräluvien palvelunumero
020 69 2424

Eräluvat netistä ja muut tiedot eräasioista: www.eräluvat.fi

Eräluvat kännykällä ja tabletilla: lataa Eräluvat-sovellus!

Etelä-Suomi

Jussi Viitanen
Erätalouspäällikkö,
Vantaa
0206 39 4584

Eräsuunnittelijat

Juha Tuomola
Pirkanmaa, Häme
Hämeenlinna
0206 39 5344

Samuli Karppinen
Kaakkois-Suomi
Jyväskylä
040 6515292

Markus Pekkinen
Itä-Suomi
Lieksa
0206 39 5045

Timo Ruuska
Keski-Suomi
Jyväskylä
0206 39 4136

Simon Andersson
Rannikko
Turku
0206 39 4009

Pohjanmaa-Kainuu

Erkki Turtinen
Erätalouspäällikkö
Oulu
0206 39 6616

Eräsuunnittelijat

Heikki Väyrynen
Kainuu
Kajaani
0206 39 6355

Mikko Rautiainen
Erikoissuunnittelija,
Pohjois-Pohjanmaa,
kansainvälisyys,
aluealous, Oulu
0206 39 6001

Timo Eskola
Koillismaa
Pudasjärvi
0206 39 6523

Matti Kela
Kainuu
Suomussalmi
0206 39 6482

Pekka Kälpeläinen
Metsäpeuran perimän
turvaaminen
Kuhmo
040 7285150

Lappi

Pirjo Ilvesviita
Erätalouspäällikkö
Rovaniemi
0206 39 7123

Eräsuunnittelijat

Pasi Kamula
Itä-Lappi
Rovaniemi
0206 39 7691

Aki Kiiskinen
Länsi-Lappi
Rovaniemi
0206 39 7063

Nilla Aikio
Etelä-Lappi
Rovaniemi
0206 39 7629

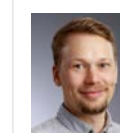

Janne Mustikkamaa
Ylä-Lappi
Ivalo
0206 39 7084

Järjestelmät

Nelli Kihniä
Suunnittelija,
järjestelmät
Kuusamo

Jyri Jokiranta
Suunnittelija,
järjestelmät
Rovaniemi

Krista Oikarinen
Suunnittelija,
paikkatieto-
järjestelmät
Oulu

Viestintä

Tanja Vallo
Erikoissuunnittelija,
verkkoviestintä
Oulu
0206 39 6207

Kirsi Suojoki
Erikoissuunnittelija,
kalastonhoitomaksujen
viestintä, Vantaa
0206 39 4002

Erätarkastajat

Metsähallituksella on 13 erätarkastajaa, jotka valvovat metsästyksiä, kalastusta ja maastoliikennettä yhdessä mm. poliisin ja rajavartioiden kanssa. Erätarkastajilla on poliisiin verrattavat valtuudet, ja suurin osa heistä onkin koulutukseltaan poliiseja.

Juha Ahonen
Erävalvonnan
ylitarkastaja
0206 39 7060

Jari Liimatainen
Ylä-Lappi
0400 392 726

Mika Seurujärvi
Länsi-Lappi
040 771 4692

Heikki Säkkinen
Itä-Lappi
040 833 1656

Vesa Ihalempiä
Etelä-Lappi
040 701 5136

Jani Suua
Koillismaa
040 631 2655

Seppo Toikkanen
Kainuu
040 178 9632

Markus Aho
Pohjanmaa,
Pohjanlahti
040 158 8820

Heikki Taipale
Etelä- ja Länsi-
Suomi
040 664 7325

Jyrki Turpeinen
Pohjois-Karjala
0400 950 482

Antti Niemi
Itä-Suomi
040 482 6197

Tommi Suonpää
Etelä-Suomi,
Suomenlahti,
Selkämeri
040 186 2001

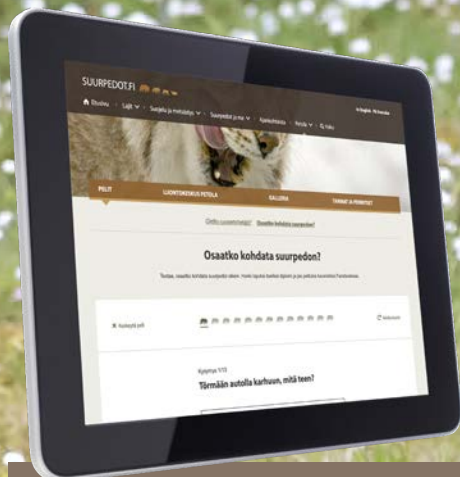
Tobias Peura
Susi-LIFE
0206 39 4176

Paavo Väisänen
Yhteinen saimaan-
norppamme -LIFE
040 158 2515

Se tulee kohti!

Osaatko kohdata pedon oikein? Testaa taitosi suurpetopelissä:

SUURPEDOT.FI

